

2 / 2013

ELEKTROWIN pomohl obohatit sbírky Národního technického muzea v Praze o unikátní historické spotřebiče.

S hasiči recyklujeme už třetím rokem. Spolupráci hodnotí ředitel kanceláře Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska Jan Aulický.

Projekt *Recyklohraní* aneb *Uklidíme si svět* vstoupil do dalšího ročníku s mnoha novinkami.

Co nepatří do výkupen? Kontroloři dostávají nový obrazový katalog, snáz odhalí kradené předměty i elektrosoučástky.

Speciální kontejner pro rockery získalo Radio Beat.

V Pelhřimově padaly elektrokordy

- Editorial 3
- Spolupráce s kraji se rozšířila do jižních Čech a na Královéhradecko 4
- *S vysloužilci do ZOO letos bez Ostravy*
- Hodiny ekologie ve sběrných dvorech absolvovalo 19 500 žáků 5
- ▶ Rozjeli jsme nový projekt, tentokrát na kolejích 6
- Krátce 7
- Dobrovolní hasiči pomáhají bližním skoro 150 let 8–9
- Železný týden už potřetí vyklízel sklepy i půdy 10
- ▶ V Pelhřimově padaly elektrekordy 11
- Recyklační víkend rozšířil sbírky technického muzea 12–13
- Obce a města málo čerpají peníze z *Motivačního programu* 14
- Víte, jak na tom jste se sběrem elektrozařízení?
- Kdo jsou ti, kteří pomáhají obcím? 15–16
- ▶ Hasiči se stále více zapojují do recyklace 17
- MISS Hasičku a Hasiče roku pomohl najít také ELEKTROWIN 18–19
- ▶ Projekt *Recyklohraní* aneb *Uklid'me si svět* vstoupil do nového ročníku 20
- Spolupráci s ELEKTROWINEM rozšířili další prodejci elektra 21
- Pomůcka pro kontrolory 22
- Recyklace solárních panelů
- Co čeká Čechy a Evropu 23
- ELEKTROWIN by vysbíranými spotřebiči naplnil padesátikilometrový nákladní vlak 24
- Myčky nádobí sbírají ocenění už 120 let 25
- Sekačky na trávu mají dnešní podobu již 60 let
- ▶ Rockeři dostali od ELEKTROWINU speciální kontejner 26
- Průzkum
- Pro volnou chvíli 27

EWIN zpravodaj • Osmý ročník • Toto číslo vyšlo 20. listopadu 2013 • Vydavatel ELEKTROWIN a.s., Michelská 300/60, 140 00 Praha 4
 • tel.: + 420 241 091 832 • web: www.elektrowin.cz • Redakční úprava Mgr. Petr Kotek, e-mail: kotek@email.cz, tel.: +420 602 502 798
 • Produkce Omne Bonum, Hájkova 6, 130 00 Praha 3, tel.: +420 602 290 243 • Grafická úprava Johana Kobzová • Tisk Vandruck, Havlíčkova 16,
 264 01 Sedlčany • Evidenční číslo: MK ČR E 16741 • Dotazy, náměty a připomínky posílejte na e-mailovou adresu: karolina.zdanowska@elektrowin.cz • ISSN 1804-6142

Vážení přátelé,

tradičně jsem velmi rád, že se s vámi, našimi milými a pravidelnými čtenáři, mohu podělit o několik poznatků, které mne zaujaly v uplynulém půlroce.

Nejde jinak, ale musím začít s evergreenem mých úvodníků – s legislativou. Za necelé tři měsíce má platit v České republice směrnice 2012/19/EU nově upravující zpětný odběr elektrozařízení a my nevíme, jak vůbec implementace proběhne. Ministerstvo životního prostředí sice předložilo několik nápadů, jak řešit některé části direktivy, ale celkový materiál k implementaci zatím nevznikl – nebo jsem ho doposud neviděl.

Určitě to je důsledek pádu vlády, nejistoty jednotlivých úředníků a existence jiných priorit, ale upřímně řečeno, to je v České republice latentní stav – koneckonců za dvacet let samostatné existence máme již desátého premiéra... Pořád mi zní v uších poznámka mého kolegy z Belgie – nejlépe nám bylo, když jsme neměli dva roky vládu žádnou!

Na evropské úrovni je to jiná káva: kromě ČR, Řecka a Španělska to vypadá, že v ostatních zemích, kde jsou kolektivní systémy – členové WEEE Fora –, bude implementace provedena včas. Toto srovnání signalizuje směr, kterým se možná ČR pomalu, ale neodvratně vydala?

Předěme ovšem raději k příjemnějším tématům – mám radost z pozitivního vývoje našich nejvýznamnějších projektů, které jsme rozjeli v předchozích letech, ale i z některých novinek, o kterých se v EWINU také dočtete.

Z dlouhodobějších projektů musím zmínit Recyklujte s hasiči. Již dnes je totiž jisté, že spolupráce se sbory dobrovolných hasičů opět překoná loňské výsledky. To mne nepřekvapilo – čím více poznávám komunitu hasičů a jejich zápal, obětavost a odhodlání, tím více jsem hrdý na to, že s nimi mohu spolupracovat. Skutečně mne „chytly“ neuvěřitelné výkony při soutěžích v hasičském sportu a pochopil jsem, kde hasiči berou tu neuvěřitelnou sílu a obětavost, se kterou zachraňují náš majetek a naše životy nejenom při požárech, ale zejména při povodních.

Jako třetí věšinu na dortu rozhodně nesmím zapomenout ani na příjemné zpestření, kterým pro mne byla účast v porotě soutěže Miss Hasička. A hlavně mám z rozhovorů s hasiči pocit, že jsou výsledky naší spolupráce přesně takové, jaké mají být – výhodné pro obě strany.

Velký dojem na mne udělal i nový projekt spolupráce s Národním technickým muzeem, kterým vyvrcholil třetí ročník Železného týdne. Ač je NTM příspěvkovou organizací, a tudíž je limitováno určitými státem danými pravidly, měl jsem zde po dlouhé době pocit, který postrádám při jednání s různými úřady. Pocit toho, že nejenže neobtěžuji, ale naopak jsem partnerem.

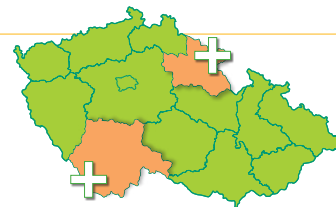
Společná snaha muzea a ELEKTROWINU přinesla neuvěřitelné výsledky v počtu přinesených spotřebičů - potenciálních exponátů. Zároveň položila dobrý základ k zahájení dlouhodobé spolupráce, jež povede k zvýšení povědomí našich spoluobčanů o zpětném odběru elektrozařízení a k zachování unikátních spostířebičů. Toto poselství jsem si z akce odnesl nejen já, ale i stovky spokojených návštěvníků muzea.

Závěrem mi dovoluji už jen obligátní přání všeho nejlepšího, pevného zdraví a mnoha úspěchů v roce 2014.

Váš

Roman Tvrzník

generální ředitel ELEKTROWIN a.s.

SPOLUPRÁCE S KRAJI SE ROZŠÍŘILA DO JIŽNÍCH ČECH A NA KRÁLOVÉHRADECKO

Kolektivní systém ELEKTROWIN letos dále prohloubil spolupráci s jednotlivými kraji České republiky. Rozšířil se zároveň jejich počet. Nově byla uzavřena smlouva s Jihočeským a Královéhradeckým krajem, dohromady jich je tedy už 10 z celkových 14.

Součinnost je založena na čtyřech pilířích: na informační činnosti zaměřené na občany-spotřebitele, informování obcí o bezplatném odběru a využití elektrozařízení, materiální podpoře zpětného odběru a poskytování výsledků dosažených v daném kraji a jejich analýze. Osvěta začíná

už u mládeže. Děti se i letos seznamovaly s pravidly třídění a recyklace starých spotřebičů přímo ve sběrných dvorech obcí a měst v projektu *Zaskočte si pro radu, jak se zbavit odpadu*. Pokračoval rovněž projekt *Recyklohraní aneb Uklidme si svět*. Velmi úspěšné jsou už tradičně na-

příklad také akce pořádané ve spolupráci se zoologickými zahradami. Návštěvníci mají možnost získat slevu na vstupném a další odměny za přinesený kompletní spotřebič. K letošním novinkám se řadí projekt nazvaný *Vlak do stanice Recyklace*, který s velkým úspěchem odstartoval na Zlínsku.

Informovanost obyvatel měst a obcí zvyšují už šestým rokem informační materiály distribuované na CD pro obce. Ty je mohou zařadit do svých periodik a získat finanční odměnu. Představitelé místních samospráv měli letos jako každoročně možnost se seznámit s recyklací vysloužilých spotřebičů přímo ve zpracovatelských závodech.

S VYSLOUŽILCI DO ZOO LETOS BEZ OSTRAVY

Do letošního, v pořadí již šestého ročníku projektu *S vysloužilci do ZOO* jsme vstupovali s otázkou, zda se vybere ještě více elektrospotřebičů než v roce 2012. To jsme totiž dosáhli rekordu.

Dobrá rozjezd ve finále ale přibrzdila rekonstrukce ostravské zoologické zahrady.

Místo v jedenácti zoologických zahradách se mohl projekt letos uskutečnit pouze v deseti. Návštěvníci vyměnili za zvýhodněné vstupné 1540 nepotřebných elektrospotřebičů ze svých domác-

ností, zatímco v roce 2012 jejich počet vystoupal na rekordních 2995 kusů.

I letos jsme projekt zahájili úspěšně, například v květnu se v Brně ve sběrných koších sešlo o 200 kusů spotřebičů více než v roce předchozím – celkem 812. V Olomouci se jejich zpětný odběr navýšil

dokonce o 100 procent na 152 kusů. Ani přiblížit se úspěchu z loňska pak ale nepředalo v zoologických zahradách v Ústí nad Labem a Chomutově deštivé počasí. Místo výpravy za zvířaty lidé upřednostnili jiný program.

Nejcitelněji ovšem do výsledků letošního zpětného odběru v zahradách zasáhla rekonstrukce vstupního prostoru v ZOO Ostrava. V projektu *S vysloužilci do ZOO* je moravskoslezská metropole již opakovaně rekordmanem. V roce 2012 návštěvníci v Ostravě přinesli 1326 kusů vyřazených elektrospotřebičů. Akci jsme pro ně připravili i letos, nicméně vzhledem ke komplikacím nebylo možné projekt realizovat. Věřme, že příští rok opět navážeme na dobrou tradici i v tomto městě.

foto: archiv ELEKTROWIN a Samphotostock

HODINY EKOLOGIE VE SBĚRNÝCH DVORECH ABSOLVOVALO 19 500 ŽÁKŮ

Již třetím rokem nabízí ELEKTROWIN ve spolupráci s kraji hodiny ekologie přímo ve sběrných dvorech v rámci projektu *Zaskočte si pro radu, jak se zbavit odpadu*.

Dosud je absolvovalo 19 500 žáků a studentů od mateřských, přes základní až po střední školy, z toho největší počet, tedy 8400 školáků, v letošním roce.

Letos se akce rozšířila do více krajů, tedy Jihočeského, Plzeňského, Karlovarského a Jihomoravského. Projekt *Zaskočte si pro radu, jak se zbavit odpadu*, který se zrodil v rámci prohlubování spolupráce mezi ELEKTROWINEM a kraji České republiky, se ve jmenovaných regionech realizoval v 28 městech.

Díky ekologickým lekcím ve sběrných dvorech se děti dozvěděly, jak správně naložit s odpadem, který vyprodukuje domácnosti, proč je třeba ho třídít, proč do popelnic nepatří ani již nepotřebné malé elektrospotřebiče, co lze získat a také ušetřit jejich recyklací. Žáci s sebou mohli drobné vysloužené spotřebiče přinést přímo do místa dění, aby si vyzkoušeli, kam je správně odložit. Přicházel s nimi zhruba každý druhý

a v jednotlivých sběrných dvorech se jimi naplnily v průměru dva sběrné koše – každý o objemu 0,25 m³.

„Děti problematika velmi zajímá, a pokud je předvedena hravou a zajímavou formou, vznikají u mladé generace velmi rychle dobré návyky pro budoucí ekologické nakládání s komunálním odpadem a jeho třídění,“ říká například František Tůma z oddělení ochrany ovzduší a nakládání s odpady Krajského úřadu Jihočeského kraje.

Akci nepřekazily ani povodně

Návštěvu sběrných dvorů nepřekazily ani katastrofální povodně z června letošního roku. Do jednotlivých sběrných dvorů v Jihočeském a Plzeňském kraji v červnu postupně dorazilo na 3000 žáků a studentů. Největší návštěvnost, s 550 účastníky, znamenal sběrný dvůr ve Stříbře.

Žáci i pedagogové si tyto hodiny ekologie pochvalují a hodnotí je jako užitečný doplněk environmentální výchovy. Oceňují, že záměr oslovit mladou generaci projektem *Zaskočte si pro radu, jak se zbavit*

odpadu se daří. Svědčí o tom i fakt, že do krajů Karlovarského a Vysočina ELEKTROWIN s touto ekonaučnou akcí zavítal již opakovaně. Dokládají to i výňatky z jejich dopisů:

„Žáci se dozvěděli mnoho zajímavých informací nejen o tom, jak nakládat s odpadem, ale i proč je důležité odpad třídít. Dětem se velmi líbily soutěživé hry, ve kterých si mohly ověřit získané poznatky. Akce je pro děti velice prospěšná a poučná.“ **Učitelé ZŠ Nová Role**

„Žáci se zajímavou a hravou formou seznámili nejenom s nutností třídít odpad, ale i viděli, jak se s ním dále nakládá. Největší radost jim udělalo odložení nefunkčního elektrospotřebiče a jeho „výměna“ za drobnou pozornost. Učitelé i žáci byli s akcí spokojeni a hodnotili ji jako přínosnou pro vzdělávání.“ **Mgr. Eva Solařová, ZŠ Malé náměstí, Cheb**

„Akce ve sběrném dvoře se dětem i učitelům líbila. Chválili srozumitelný výklad i soutěže připravené pro děti. V budoucnu bychom měli opět o tuto akci zájem.“ **Mgr. Ivana Petrová, ZŠ Májová 997, Ostrov**

foto: archiv ELEKTROWIN a.s.

ROZJELI JSME NOVÝ PROJEKT, TENTOKRÁT NA KOLEJÍCH

Premiérou na Zlínsku jsme na přelomu září a října spustili projekt nazvaný *Jízda do stanice Recyklace*. Během týdne do této stanice, kterou v běžných jízdních řádech nenajdete, dorazilo 739 vysloužilých spotřebičů.

Pilotní vlak do stanice *Recyklace* jsme upravili 30. září ve spolupráci se Zlínským krajem a Českými drahami. Je to další z projektů, jimiž ELEKTROWIN prohlubuje spolupráci s jednotlivými kraji s cílem využít nový prostor k zvýšení informovanosti občanů o zpětném odběru elektrozařízení z domácností a jejich recyklaci. Po Zlínsku následovalo v listopadu Liberecko.

Až do 4. října jezdil recyklační vlak na trase Otrokovice–Zlín–Vizovice ve čtyřech pravidelných spojích denně. Cestující, kteří tohoto vlaku využili, v něm mohli do speciálních košů odložit nepotřebný spotřebič, příležitost k tomu měl také každý přímo ve jmenovaných stanicích.

Během pracovního týdne se spotřebiči zaplnily takřka dva velké kontejnery.

I když se mezi nimi objevily i ledničky a jiné objemnější kusy, nejvíce se sešlo drobných spotřebičů. Díky této zcela nové akci jsme tak občanům v regionu připo-

mněli, že je bezpečnější a přínosnější zbavovat se malých spotřebičů prostřednictvím zpětného odběru, a nikoli vhozením do popelnice.

Ve stanicích i vlcích se lidé setkávali s našimi promotýmy ve výrazných žlutozelených kostýmech, kterým předávali nepotřebné spotřebiče a získávali od nich informace například o tom, v čem tkví význam recyklace a jaké jsou možnosti využití druhotných surovin získaných z elektroodpadu.

Za přinesený elektrospotřebič získal každý drobný dárek a los. Pět šťastných výherců, které po skončení akce vylosovala první místopředsedkyně Senátu Parlamentu ČR Alena Gajdůšková, se může těšit ze zbrusu nového spotřebiče.

foto: archiv ELEKTROWIN a.s.

Jízda do stanice Recyklace je naprosto skvělý nápad – zvýrazňuje ekologický aspekt železnice. Otázka: „Kam s tím?“ – myslíme vysloužilý spotřebič –, trápí každého, kdo trochu vnímá nutnost šetřit prostředí, ve kterém žijeme, a nechce tedy starý vařič, kulmu nebo jiný spotřebič hodit do popelnice. Zbavit se ho při cestě do práce či ve vlaku je skutečně originální. Pro někoho to mohl být i důvod, proč jet zrovna vlakem. Proč ne. Blahopřeji k dobrému a užitečnému nápadu.

Alena Gajdůšková

Přímo v bytových domech...

...začínají sbírat elektro obyvatelé Prahy 4. Cílem projektu je přiblížit obyvatelům sběr elektrozařízení z domácností, a tím jim usnadnit, aby se chovali ekologicky.

Zároveň se tak sníží náklady, které vznikají s odvozem těchto spotřebičů. Ty se také konečně přestanou objevovat vedle popelnic a kontejnerů na směsný odpad, kam je lidé stále ještě někdy odkládají – ať už z neznalosti, nebo pohodlnosti. Navíc obyvatelé deseti nejúspěšnějších domů získají poukázky na nákup zboží v hobby marketu.

Vlastník objektu má jednoduchou úlohu. Stačí, když vyčlení část společných prostor (třeba sklepů) a umožní obyvatelům odkládat sem staré elektro. Jedinou podmínkou je, aby všechny vysbírané spotřebiče byly kompletní. Pak už jen objedná jeho svoz u ELEKTROWINU na tel. čísle: 241 091 842, nebo na e-mailu: sber@elektrowin.cz.

Odměnu pro odpovědné občany...

...kteří odevzdávají vysloužilé spotřebiče ve sběrných dvorech měst a obcí, připravil letos kolektivní systém ELEKTROWIN ve spolupráci se Středočeským, Libereckým a Jiho-moravským krajem.

Kdo přiveze do sběrného dvora ve vybraných městech velký spotřebič, jako je pračka, myčka nádobí nebo lednice, obdrží skládací nákupní tašku. Tašky jsou vyrobeny z recyklovaných plastových lahví.

Děkujeme všem, kdo si cestu do sběrných dvorů už našli a podílejí se na trvalém zvyšování množství zpětně odebraných a zrecyklovaných elektrospotřebičů! Společně tak můžeme zachovat čisté životní prostředí pro příští generace.

Několika prezentačních akcí...

...které uspořádali výrobci a prodejci elektrospotřebičů, se v druhé polovině letošního roku již tradičně zúčastnil ELEKTROWIN.

Ve dnech 13.–14. září to byla **22. kontraktační výstava** společnosti K+B Expert v Klíčanech u Prahy. Následoval **Domácí veletrh** firmy HP Tronic, který se uskutečnil 30. října v areálu BVV v Brně. Poslední letošní akcí, na které ELEKTROWIN nabídl návštěvníkům cenné informace z oblasti sběru vysloužilých elektrozařízení a možné spolupráce, byl 7.–8. listopadu veletrh **Fast Day** v Jihlavě.

Účast na těchto prezentacích přináší vždy důležitou zpětnou vazbu. Zástupci ELEKTROWINU si při nich mohou ověřit, jak spolupráce s prodejci funguje v praxi.

Putující kontejner...

...pomáhá už pátým rokem svazkům obcí kompenzovat obtížnější dostupnost stálých míst zpětného odběru. Letos jej ELEKTROWIN nově nabídl i městům s více než 25 000 obyvateli.

Projekt představoval od začátku nejen alternativu k stálým místům zpětného odběru, jako jsou sběrné dvory, ale i k mobilním svozům. Právě při nich bývá někdy problém dosáhnout kompletnosti spotřebičů vyžadované zákonem. Tu je putující kontejner schopen garantovat ve vysoké míře.

Přes 400 malých kontejnerů...

...na drobnější spotřebiče umístil ELEKTROWIN ve spolupráci s obcemi a městy ve většině krajů České republiky. Společně se sběrnými prostředky na malé elektro v prodejních přispívají k neustálému zvyšování množství těchto spotřebičů, které se dostanou k recyklaci.

DOBROVOLNÍ HASIČI POMÁHAJÍ BLIŽNÍM SKORO 150 LET

Nejstarší sbor dobrovolných hasičů v českých zemích oslaví příští rok 150. výročí. Hasiči z Velvar spustili v roce 1864, v šestnáctém roce 68letého panování císaře Františka Josefa I., lavinu.

„Hasičské spolky už v té době v obcích dávno fungovaly, nebyly ale registrovány u c. k. úřadů,“ říká Jan Aulický, ředitel kanceláře Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (SH ČMS). Najednou ale začaly přibývat jako houby po dešti. Jejich prapory střežené dodnes jako vzácné relikvie často obsahovaly variaci na heslo: Bližnímu ku pomoci, vlastní ku prospěchu.

Kolik je dnes v České republice sdružení dobrovolných hasičů?

Aktuální údaj zní 7810. To je víc, než existuje obcí. Ve velkých městech totiž funguje víc sdružení, jen v Praze jich je hned čtyřicet. Sdružení mají podle aktuálních údajů 355 494 členů.

Po Velvarech začalo registrovaných hasičských spolků rychle přibývat. Jak dlouho tahle „konjunktura“ trvala?

První vlna samozřejmě časem opadla, ale nové spolky se zakládaly pořád. Ukončila to až nacistická okupace Československa, během které byly všechny spolky – nejen ty hasičské – rozpuštěny.

Po válce se sice jejich činnost obnovila, ale únor 1948 zasadil činnosti hasičů další ránu. Stali se z nich požárníci, a pokud chtěli vyvíjet činnost i nadále, museli se stát součástí takzvané Národní fronty.

Hasiči si ale s žádným z režimů, které u nás za uplynulých 150 let vládly, nijak nezadali. Vždycky to byli oni, kdo kromě

pomoci bližním v kritických situacích organizovali také společenský a kulturní život v obcích...

Kulturní a společenská činnost přišla sice až později, brzy ale představovala stejně významnou součást práce dobrovolných hasičů jako samotné hašení požárů. Je to tak dodnes.

Troufám si říci, že hasiči vždycky byli – a stále jsou – váženými občany. Jednak proto, že spolky zakládali lidé, kteří už něco dokázali i v jiných oblastech života, jednak proto, že pro své spoluobčany vždy dělali spoustu užitečného. Nejen chránili jejich životy, zdraví a majetek, ale dovedli je stmelovat i mimo chvíle akutního ohrožení.

V mnoha vesnicích například zanikly restaurace a hospody, kterým se nedařilo. Funkci kluboven leckde převzaly hasičské zbrojnice, kde se scházejí sousedé – ať už jsou členy hasičského sdružení, nebo ne.

Mezi hasiči je také na 50 000 mladých do 18 let. Podle různých průzkumů by ale tahle generace měla jen sedět u počítače a tloustnout po jídle z fast foodů. Co je k vám táhne?

Hasičská sdružení pracují s dětmi už od tří let. V podmínkách mnoha obcí je to pro jejich rodiče jediná, nebo alespoň nejdostupnější varianta, jak zajistit dětem aktivní trávení volného času s kvalifikovaným vedoucím. Všichni hasiči, kteří pracují s mládeží, totiž musejí projít mnoha školeními a také letní školou instruktorů, kterou organizuje SH ČMS.

Roli určitě hraje i rodinná tradice. Sám pocházím z hasičské rodiny.

Vezměte si také, jak drahé jsou nejrůznější zájmové kroužky a jak složité do nich rodiče z malých obcí své děti dopravují – většinou do nejbližšího města. Hasiči vyberou jen základní roční příspěvek, obvykle kolem 150 korun. Zbytek hraje z členských příspěvků a grantů, které dostávají na svou činnost od Ministerstva

Jan Aulický je ředitelem kanceláře Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Pochází z hasičské rodiny, takže je ztělesněným důkazem, že rodinná tradice je pro dobrovolné hasiče důležitá. Jeho otec byl navíc velkým fanouškem hasičské historie. Stříkačku z roku 1883, kterou vidíte na snímku níže, objevil v dezolátním stavu a vlastnoručně zrekonstruoval do podoby, v níž dnes zdobí vstup do Hasičského domu v Praze.

školství, mládeže a tělovýchovy ČR, krajů, měst a obcí i z vlastní výtěžné činnosti.

Jak si mohou dobrovolní hasiči vydělávat?

Dobře zorganizovaná společenská akce s bohatou účastí, třeba tradiční hasičský ples, může vydělat celkem slušné peníze. Hasičská sdružení ale využívají i další možnosti, při nichž zároveň pomáhají spoluobčanům.

Jedním z příkladů je projekt *Recyklujte s hasiči*, který vznikl ve spolupráci s kolektivními systémy ELEKTROWIN a Asekol. Hasiči podobné akce dělali vždycky, pomáhali sbírat šrot, čímž si vylepšovali rozpočet. Teď usnadňují svým sousedům odevzdání starých spotřebičů k recyklaci a čerpají za to odměny. Když se jako host zúčastníme výroční valné hromady některého sdružení, za tenhle projekt si vždycky vyslechnu chválu.

Mladí hasiči z České republiky se letos stali mistry světa v požárním sportu na šampionátu v ruském Podolsku. Kde se bere zájem o toto odvětví, jehož špičkové sportovce veřejnost vlastně vůbec nezná?

Mezi hasiči jsou známí dost – a 350 tisíc lidí je dost velká skupina fanoušků. A i když to tak možná nevypadá, požární sport je možná nejmasovějším sportovním odvětvím v ČR. Věnuje se mu na 80 tisíc lidí!

Z masové základny se rodí i další úspěchy. Z červencové mezinárodní hasičské olympiády ve francouzském městě Mylhúzy přivezla česká reprezentace další úctyhodnou sbírku medailí. Mimo chodem – mezi 26 zúčastněnými státy byla naše výprava tou největší. A příští rok bude mistrovství světa pořádat Česká republika, uskuteční se ve Svitavách.

Položím jednu naprosto laickou otázku, nesmějte se, prosím: Kdo vlastně z dobrovolných hasičů vyjíždí k zásahu? To na

skáčou do auta všichni členové sdružení, kteří mají zrovna volno?

To určitě ne. V rámci sdružení jsou vyčleněny zásahové jednotky. V celé republice je do nich zařazeno zhruba 80 000 lidí. Velitelem jednotky je formálně starosta obce, podobně, jako je vrchním velitelem armády prezident republiky. Jinak jsou ale tyto jednotky součástí integrovaného záchranného systému a v jeho rámci pomáhají při krizových situacích – nejen při požárech, ale třeba při povodních.

Při zásazích se tedy dobrovolní hasiči setkávají s kolegy profesionály. Těm, pokud vím, neustále chybí několik tisíc lidí. Nepřetahují vám ty nejlepší členy?

Ono to není tak jednoduché. Dřív platilo, že se jako hasič může uplatnit každý zdatný chlap, který se vyučil černému řemeslu. Jenže profesionální hasiči dnes

podléhají služebnímu zákonu a kromě jiných podmínek musejí splňovat i požadavek na minimálně středoškolské vzdělání s maturitou.

Zákon, který by upravoval podmínky činnosti dobrovolných hasičů, bychom uvítali i my. Dnes se nijak neřeší třeba uvolňování členů jednotek v zaměstnání při povodních a podobných dlouhodobějších krizích.

Ještě nedávno měli dobrovolní hasiči nárok třeba na nemocenskou ve výši 100 % platu jako kompenzaci za to, že při zásazích riskují zdravím i životy. Přišli o něj, když se rušily daňové výjimky.

Někdy se nemohu ubránit dojmu, že politici nás potřebují jen před volbami, to si vždycky vzpomenou, že hasiči představují ve společnosti významnou sílu.

Ale třeba se to změnit.

foto: Štěpán Bahenský

ŽELEZNÝ TÝDEN UŽ POTŘETÍ VYKLÍZEL SKLEPY I PŮDY

K důkladné prohlídce všech sklepů, garáží, půd i spíží vyběhl letošní – v pořadí již třetí – Železný týden. Cílem bylo předání vysloužilých spotřebičů, které tam dosud ležely napůl zapomenuté, k ekologické recyklaci.

Část spotřebičů se do sběrné sítě ELEKTROWINU dostala díky akcím pro veřejnost s názvem *Zocelte se v recyklaci*, které se v týdnu od 16. do 20. září konaly v Praze, Brně a Olomouci a kterým se v široké míře věnovala také média. Zároveň ale stovky obyvatel České republiky nosily staré elektro do sběrných dvorů měst a obcí i dalších míst zpětného odběru, aniž u toho jedinkrát cvakla spoušť fotoaparátu.

Siláci ohýbali železo, hasičky rozdávaly úsměvy

Na náměstích velkých měst běžel program, při němž siláci ukazovali kolemjdoucím „sílu recyklace“ a půvabné finalistky loňského ročníku *MISS Hasička* od nich vybíraly spotřebiče do přistavených kontejnerů.

Při siláckých vystoupeních se střídali nejznámější následovníci zvěčnělého Gustava Frištenského – Železný Zekon a Silák

Franta, který navazuje na novodobou tradici vytvořenou legendárním Brňanem Frantou Kocourkem. Síla recyklace v jejich podání zvládla ohýbat železné pruty, vytvářet z nich holýma rukama působivé plastiky, bez potíží utáhnout na laně osobní automobil nebo třeba nabídnout vlastní hlavu místo špalku na štípaní dřeva.

Návštěvníci akcí si přitom mohli vyzkoušet vlastní páru a fortel na silových automatech. Odlehčit od donesených spotřebičů jim předtím pomohly kontejnery přistavené ELEKTROWINEM.

O víkendu se navíc sešla další stovka spotřebičů v Národním technickém muzeu v Praze. Některé byly natolik památné, že si z nich vybrali i kurátoři sbírek a zařadili je mezi exponáty.

Proč se Češi zbavují spotřebičů?

České domácnosti se samozřejmě zbavují „vysloužilců“ během celého roku.

Podle průzkumů ELEKTROWINU obvykle kvůli tomu, že spotřebič už definitivně dosloužil. Výjimečná ale není ani výměna za úspornější model nebo například nahrazení volně stojícího spotřebiče vestavným při rekonstrukci bytu či domu.

Právě taková rekonstrukce může vést k staré známé otázce: „Kam s ním?“ – Přestože si české domácnosti za osm let už zvykly na fungování systému zpětného odběru a recyklace, který pomáhal uvádět do života ELEKTROWIN, vždycky se najde někdo, komu shodou okolností za celou tu dobu ani jeden spotřebič nedosloužil. *Železný týden* může být ideální příležitostí, jak na tuto otázku najít odpověď.

První rok se během *Železného týdne* sešlo 543 tun starého elektra, loni už jich bylo 680. ELEKTROWIN ročně vysbírání a zrecykluje více než 25 000 tun, což je něco přes 480 tun týdně. *Železný týden* tedy opravdu znamená pro české domácnosti výzvu, na kterou reagují vstřícně.

Při letošním třetím ročníku se vysbíralo dokonce 760 tun spotřebičů. Všem, kdo akci využili k prohlídce a vyčištění všech sklepů, garáží, půd i spíží, patří dík. A pokud to někdo nestihl, připomínáme, že sběrné dvory a další místa zpětného odběru fungují celoročně.

foto: Štěpán Bahenský

V PELHŘIMOVĚ PADALY ELEKTROREKORDY

Do výsledkové listiny letošního 23. ročníku tradičního Festivalu rekordů a kuriozit v Pelhřimově se zapsalo 71 českých, maďarských, polských i světových rekordů. O šest z nich se postaral kolektivní systém ELEKTROWIN.

Na jednom místě a v jeden okamžik se zde sešlo rekordních 669 lidí, kteří přinesli vysloužilý elektrospotřebič určený k recyklaci. Akce se zúčastnili žáci ZŠ Krásovy domky, Komenského, Na Pražské a Osvobození. Za zvuku písně *Elektrický valčík* všichni zúčastnění zvedli staré spotřebiče demonstrativně nad hlavu a odevzdali je do přistaveného kontejneru.

Spotřebiče přinesené všemi návštěvníky festivalu se postaraly i o další rekord: během čtyř hodin se jich shromáždilo 821.

Nejvíc žehliček, největší žehlicí prkno

Rekordní bylo i žehlicí prkno, které vyrobil Josef Kubík z Pelhřimova. Měřilo čtyři

metry na délku, 82 cm na šířku a žehlicí plocha se nacházela ve výšce 122 cm. Bylo zhotoveno z kovu a dřeva a vážilo přibližně 70 kg.

K rekordnímu prknu nastoupilo deset dívek ze Střední průmyslové školy a Středního odborného učiliště Pelhřimov, které studují obor oděvní technik. Působivé studentky žehlily současně deseti historickými žehličkami s různými způsoby nahřívání. Tím se postaraly o další z rekordů.

Mezi žehličkami, které zapůjčil sběratel Vladimír Zach z Prahy, byla žehlička na dřevěné uhlí, plyn, petrolej, benzin, tekutý líh, pevný líh, elektrická, nahřívací americká, nahřívací krejčovská a na vkládací nahřívací tělísko.

Nová disciplína: běh kolem kontejneru

Další dva rekordy položily základ budoucích historických tabulek výkonů ve zcela nové sportovní disciplíně, běhu kolem kontejneru na elektroodpad.

Dobře známý malý červený kontejner museli závodníci a závodnice co nejvícekrát oběhnout dokola, a to v časovém limitu jedné minuty.

V kategorii mužů dosáhli shodně nejlepšího výsledku – 21 oběhů – Vojtěch Kotek a Samuel Hána z Pelhřimova. Tereza Edrová z Vokova dokázala v průběhu jedné minuty oběhnout kontejner 19krát.

foto: archiv ELEKTROWIN

RECYKLAČNÍ VÍKEND ROZŠÍŘIL SBÍRKY TECHNICKÉHO MUZEA

Každý, kdo přinesl o víkendu 21. a 22. září do Národního technického muzea v Praze na Letné vysloužilý spotřebič, získal slevu na vstupném a malý dárek. Zdaleka ne všechny přinesené spotřebiče ale čekal stejný osud.

Sešla se jich víc než stovka. Část skončila v přistaveném kontejneru ELEKTROWINU a po akci je čekala ekologická recyklace. Další si dali stranou kurátorů muzejních sbírek. Jásal, že právě získali ceně exponáty. ELEKTROWIN ve spolupráci

s muzeem návštěvníky předem upozornil, že se přinesené spotřebiče mohou stát exponáty zejména tehdy, když budou uloženy v originálním obalu, případně je k nim i původní návod k použití a další dobové doklady. „To všechno dotváří

příběh spotřebiče a zvyšuje jeho historickou hodnotu,“ vysvětluje kurátorka sbírky Technika v domácnosti NTM Lucie Střechová.

Když kavárna dělá drahoty

„Chtěl jsem ji zrenovovat, ale pořád nebyl čas. Vyhodit ji mi bylo líto, tak jsem ji nejdřív nabídl retrokavárně jako dekoraci,“ svěřil se Martin Hladík z Prahy, který do muzea přivezl 120 kilogramů vážící lednici české značky Frigera z druhé půli třicátých let. V kavárně sice lednici chtěli, ale jen opravenou. „Tak zkrátka skončí v muzeu,“ pokrčil rameny pan Hladík.

„Další dávkyně přinesla dvě nabitě tašky elektrospotřebičů z osmdesátých let ještě s originálními krabičkami a záručními listy i účtenkami. Taková nadílka je radost, tohle nám chybělo,“ radovala se po skončení akce Lucie Střechová. Podlé muzeu nejde jen o historické unikáty, ale především o doplnění řad ilustrujících technologický vývoj určitých období.

Paradoxně největší mezery měla před recyklačním víkendem na Letné sbírka

z přelomu osmdesátých a devadesátých let minulého století. „Tehdy se spotřebiče rychle měnily, lidé je nezachovávali, takže je o ně občas nouze,“ vysvětluje kurátorka.

Náprstkovy exponáty čekaly 104 let

V letech 2003–2011 získalo muzeum po rekonstrukci do užívání i prostory obsazené do té doby dalšími institucemi. To umožnilo koncipovat nové expozice a zpřístupnit návštěvníkům podstatnou část sbírek uložených zprvu v depozitářích. Jednou z nich je i expozice *Technika v domácnosti* zpřístupněná v roce 2012.

Základ sbírky domácích spotřebičů tvoří předměty, které shromáždil ještě Vojta Náprstek. Sbírkou je rozvíjena od založení muzea v roce 1908. Na vystavení tedy čekaly některé předměty 104 let.

Expozice *Technika v domácnosti* je nejen první tohoto druhu v dějinách NTM, ale i jednou z mála takto zaměřených expozic ve střední Evropě.

Na ploše 600 metrů čtverečních prezentuje vývoj techniky usnadňující hygienu, úklid, praní a žehlení, šití a úpravu oděvů nebo přípravu pokrmů na pozadí dějin českých zemí zhruba od poloviny 19. století do současnosti.

Najdete tu například jednu z prvních „praček“: tvoří ji dvě valchy, které se pohybují proti sobě. Prádlo při tom ovšem dost trpělo. Předchůdkyní dnešní lednice zase byla dřevěná skříň s odděleným prostorem na vložení ledového bloku. Chladila do té doby, než se led rozpustil.

Expozice je z 90 % tvořena předměty, které jsou dlouhodobě ve sbírkách NTM. Zbytek tvoří dary a zápůjčky současných výrobců i spotřebiče, které donedávna sloužily v českých domácnostech.

Vysavač versus aerovka

Domácnosti se dřív starých elektrických spotřebičů zbavovaly jen výjimečně. Opravovaly se, dokud to bylo jen trochu možné, a i když definitivně dosloužily, skončily ve sklepě nebo na půdě.

K zásadnější obměně vybavení domácností elektrospotřebiči došlo až v druhé polovině padesátých let a v šedesátých letech. Teprve tehdy se také tyto spotřebiče dočkaly většího rozšíření. Důvod byl prostý: ve třicátých letech minulého století stál například vysavač zhruba 1200 korun, tedy měsíční plat středoškolského profesora. „Nejlevnější osobní automobil české výroby, legendární Aero 500, přišel na 18 tisíc korun,“

nabízí srovnání Jiří Hulák z oddělení průmyslového designu NTM.

Expozice *Technika v domácnosti* Národního technického muzea v Praze dosud obsahovala na 500 exponátů. Díky spolupráci s ELEKTROWINEM se jejich počet opět zvýšil.

foto: archiv ELEKTROWIN

OBCE A MĚSTA MÁLO ČERPÁJÍ PENÍZE Z *MOTIVAČNÍHO PROGRAMU*

Všechny obce a města mají letos o důvod víc spolupracovat s ELEKTROWINEM. Došlo k výraznému navýšení odměn za zpětně odebrané spotřebiče.

Z dosavadních výsledků zpětného odběru se ale zdá, že tuto příležitost dostatečně nevyužívají. V obcích dochází k propadu, a to zejména u chlazení. Ukazuje to připojený graf.

Zpětný odběr v obcích

Obce mohou čerpat finanční prostředky z *Motivačního programu na podporu zkvalitnění zpětného odběru*. Výše závisí na splnění daných kritérií, z nichž nejdůležitější je výtěžnost sběru elektrozařízení. V letošním roce ELEKTROWIN rozdělí až čtyři miliony korun. Žádost mohou obce podávat do 20. ledna 2014.

Výhody plynoucí ze spolupráce s ELEKTROWINEM jsou patrné i při vyčíslení úspor, kterých se daří docílit tím, že se vysloužilé spotřebiče neobjevují v komunálním odpadu. Na sběr, dopravu a zpracování chladniček, vysavačů, rychlovarných konvic, sekaček a dalších elektrozařízení díky tomu obce v roce 2012

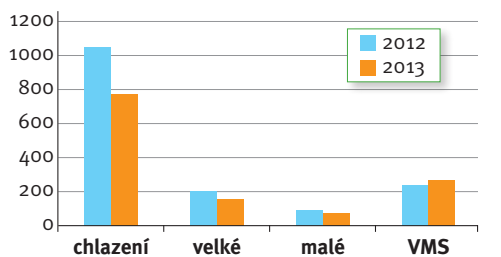
nemusely vynaložit více než 181 milionů korun.

Zkrátka nepřijdou ani tam, kde nemají vlastní sběrné místo a odběr zajišťují mobilními svozy prostřednictvím dopravců. Ti mohou získat v případě odvozu nasbíraných spotřebičů přímo ke zpracovateli až 5 Kč za kilogram malých spotřebičů, 4,6 Kč za velké spotřebiče a 1,60 Kč za chlazení. Pokud objednájí svoz z provozovny dopravce, je odměna nižší a pohybuje se v rozmezí 0,30–3,50 Kč za kilogram v závislosti na druhu spotřebiče.

Regionálních poradců je letos více

Jednou z forem účinné pomoci obcím a dalším partnerům ELEKTROWINU je i rozšíření sítě regionálních poradců a jejich prostřednictvím zefektivnění spolupráce s partnery. Do konce roku 2012 byli tito poradci čtyři, od začátku letošního roku se jejich počet zvýšil na šest. Kontakty na ně naleznete v sekci *Obce a sběrné dvory* na webových stránkách: www.elektrowin.cz.

Zpětný odběr v obcích

VÍTE, JAK NA TOM JSTE SE SBĚREM ELEKTROZAŘÍZENÍ?

Webové stránky společnosti ELEKTROWIN přinášejí užitečnou novinku. Nová aplikace umožňuje porovnat výsledky zpětného odběru elektrozařízení s ostatními obcemi ve vašem regionu, v krajích i s průměrem ČR.

Přestože naše země patří k těm, které dosavadní kvóty stanovené EU bez problémů plní, výsledky nejsou zdaleka

všude stejné. Tam, kde funguje spolupráce největšího českého kolektivního systému s kraji a obcemi, se je daří

postupně zlepšovat. Zdaleka ne všechny obce a města však zatím s ELEKTROWINEM spolupracují. Součinnost zatím nebyla navázána ani se všemi kraji. Až dosud se do ní zapojilo deset z existujících čtrnácti vyšších územněsprávních celků.

Možnost porovnat vlastní úspěchy s těmi „od sousedů“ může povzbudit zdravou soutěživost a stát se impulzem k dalšímu zlepšování celorepublikového skóre.

KDO JSOU TI, KTEŘÍ POMÁHAJÍ OBCÍM?

(2. část)

V minulém čísle EWINU jsme vám představili tři externí poradce, kteří společností ELEKTROWIN pomáhají s realizací krajských projektů, zajišťují kontrolní činnost či pomáhají při plnění podmínek *Motivačního programu*. Zbývající tři představujeme v tomto čísle.

1. Jaké jsou vaše zkušenosti z oblasti zpětného odběru, životního prostředí či ekologie?
2. Obsah vaší činnosti je velmi rozsáhlý – od zodpovědnosti za řízení příslušného regionu, přes poradenství až po kontrolní činnost či spolupráci se všemi účastníky zpětného odběru. Co sledujete v této škále své činnosti jako oblast nejzajímavější?
3. Jaký je přístup státní správy, sběrných dvorů či posledních prodejců k vašim podnětům na zvýšení kvality zpětného odběru? Co jim vy osobně můžete nabídnout, v čem vidíte svůj osobní přínos?

Ing. Michal Jurda poradce pro kraje Jihomoravský a Olomoucký

1. O ekologii a životní prostředí jsem se začal intenzivně zajímat na vysoké škole a právě tam jsem si uvědomil skutečnou důležitost a potřebu fungujícího odpadového hospodářství. Teoretické a praktické znalosti jsem později začal prohlubovat a zužitkovávat ve výzkumu technologií na zpracování bioodpadu a posléze ve státní správě jako specialista odpadového hospodářství Magistrátu hl. m. Prahy. Donedávna jsem pracoval jako manažer pro Středočeský kraj v autorizované obalové společnosti a mohu říci, že jsem poznal problematiku odpadového hospodářství ze všech možných úhlů pohledu, které, jak doufám, mi budou v roli poradce kolektivního systému ELEKTROWIN prospěšné. Pochopil jsem, že i přes určitou vyspělost naší společnosti a, řekl bych, i ekologickou ukázněnost občanů ČR,

je stále co zdokonalovat, ať už z legislativního hlediska, nebo naopak osvěty. Ano, myslím si, že má smysl usilovat o to, aby se (eko)logické myšlení stalo součástí běžného života a aby se z krajiny kolem nestalo jen vhodné místo pro byznys.

2. Přiznám se, že z kontrolních činností vždy úplně dobrý pocit nemám. Člověk musí každý případ individuálně zhodnotit, posoudit, zda je vše dle požadavků kolektivního systému, ale také ke kontrolní činnosti přistupovat lidsky. Zřejmě proto se mi zdá poradenská činnost nebo realizace různých projektů zajímavější. Rád sleduji progresivní vývoj různých typů projektů, které posouvají odpadové hospodářství dál, a když vidím, že z hlediska výtěžnosti mají na životní prostředí vliv.
3. Domnívám se, že jedině v případě spolupráce státní správy, sběrných dvorů i posledních prodejců je možné zvýšit kvalitu zpětného odběru. Mojí úlohou je tedy zajistit mezi těmito subjekty komunikaci a maximálně podporovat jejich případnou spolupráci. Snažím se být rádcem i partnerem a v rámci svých možností pomoci, přispět k realizaci úspěšných a smysluplných projektů.

Ing. Daniel Tomášek poradce pro kraje Pardubický a Královéhradecký

1. Problematice ochrany životního prostředí, odpadovému hospodářství především, se věnuji již téměř deset let. Po škole jsem nastoupil jako technik čistírny průmyslových odpadních vod v jednom výrobním podniku, ale většinu svého dosavadního profesního života jsem pracoval jako podnikový ekolog. Nějaký čas jsem i zastával funkci odpadového hospodáře ve společnosti zabývající se komunálními službami. S oblastí zpětného odběru jsem tedy již měl co do činění ještě před svým příchodem do ELEKTROWINU.
2. Za nejzajímavější oblast své činnosti rozhodně považuji možnost pracovat s lidmi, být osobně přímo v terénu. Zároveň také velice oceňuji rozmanitost své práce, o nějakém stereotypu nemůže být vůbec žádná řeč. Navíc při svých cestách zavítám i na opravdu zajímavá místa, kam bych se za jiných okolností nikdy nedostal.
3. Musím říci, že přístupem státní správy, provozovatelů sběrných dvorů i posledních prodejců ve východních Čechách jsem opravdu velice mile překvapen. Alespoň tedy ve většině případů... Jinak vzhledem ke skutečnosti, že pro kolektivní systém ELEKTROWIN nepracuji příliš dlouho, by ode mne bylo přinejmenším poněkud troulalé mluvit o nějakém svém přínosu. Na druhou stranu se ovšem v této oblasti pohybuji již delší dobu, a rozhodně tedy vím, s jakými problémy se naši partneři potýkají.

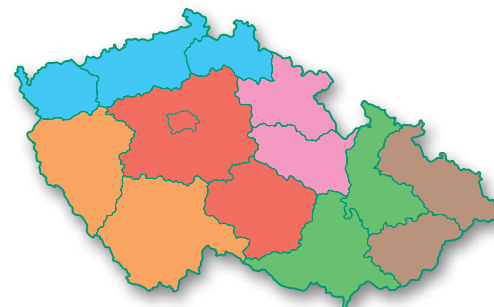
Radka Hrachovcová
poradce pro kraje Středočeský, Praha, Vysočina

1. Posledních třináct let jsem pracovala jako odpadový hospodář ve firmě MMN EKO, s. r. o. Díky zde získaným zkušenostem a dlouholeté práci v oblasti zpětného odběru elektrozařízení a jeho recyklaci se domnívám, že mohu pro kolektivní systém ELEKTROWIN přinést řadu nových podnětů a dobrých zkušeností právě v této problematice.

2. Nejzajímavější je pro mě práce s lidmi. Od občanů, se kterými se setkávám na akcích podporujících sběr elektrozařízení, přes návštěvy sběrných míst a prodejců elektrozařízení, jednání se zástupci měst a obcí až po účast na seminářích a konferencích. Mám dobrý pocit z toho, že „všechna kolečka stroje“ do sebe zapadají.
3. Ve spolupráci s krajskými úřady se snažíme každoročně připravit několik akcí ušitých „na míru“ danému kraji, a tím i potřebám jeho obyvatel, ve kterých se prolíná několik oblastí života, mezi něž patří i zpětný odběr a odpady vůbec. Nejčastěji jsem v kontaktu se zástupci městských a obecních úřadů, s provozovateli sběrných dvorů a posledními prodejci. Řada sběrných míst má svá specifika, kterým je potřeba věnovat se individuálně. Při hledání řešení problému nabízím širší pohled na danou věc a podněty, které ve sběrných místech získávám, nám naopak slouží pro zkvalitňování a vylepšování systému sběru a recyklaci elektroodpadu.

foto: Štěpán Bahenský

Ing. Michal Jurda
kraje Jihomoravský, Olomoucký
tel.: +420 606 028 089
michal.jurda@elektrowin.cz

Ing. Daniel Tomášek
kraje Pardubický, Královéhradecký
tel.: +420 608 563 773
daniel.tomasek@elektrowin.cz

Radka Hrachovcová
kraje Středočeský, Praha, Vysočina
tel.: +420 606 622 926
radka.hrachovcova@elektrowin.cz

MISS HASIČKU A HASIČE ROKU POMOHL NAJÍT TAKÉ ELEKTROWIN

Mezi partnery soutěže *MISS Hasička ČeskoSlovensko* a *Hasič roku* se letos zařadil také projekt *Recyklujte s hasiči*, na kterém se podílejí společnosti **ELEKTROWIN** a **Asekol**.

Z finálového galavečera, který se uskutečnil 11. října v Top hotelu Praha, vyšli jako vítězové Stanislava Halušková z Dobrovolného hasičského sboru Likavka ve slovenském Liptově a profesionální hasič Tomáš Petreček z Hasičského záchranného sboru Opava. EWIN přináší malý profil obou vítězů.

Klání o nejkrásnější česko-slovenskou hasičku i o Hasiče roku je určeno pro dobrovolné i profesionální hasičky a hasiče, kteří mohou prokázat členství v některé zastřešující hasičské organizaci, napří-

klad Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, České asociaci hasičských důstojníků, Profesní komoře požární ochrany, Asociaci velitelů HZS podniků atd., a to minimálně po dobu dvanácti měsíců.

Obě jsou podle propozic soutěžemi krásy, povahy a inteligence dobrovolných i profesionálních hasičů.

Hasičkou podle rodinné tradice

Jedenadvacetiletá Stanislava Halušková pochází z rodiny, kde být dobrovolným hasičem patří už několik generací k na-

prostým samozřejmostem. Její bratr je dokonce hasičem profesionálem.

Stanislava je sportovně založená. Běhá, plave, bruslí, jezdí na snowboardu a hraje také volejbal. „Před všemi ostatními ale vítězí požární sport,“ prohlašuje kategoricky.

Ona ani další děvčata z DHZ Likavka ve slovenském Liptově se běžně nedostanou k ostrým zásahům. „*Když ale slyšíme sirénu, stejně se všechny běžíme podívat k hasičské zbrojnici,*“ říká Stanislava – pro kamarády Stanka.

Mimochodem – obec s 3000 obyvateli dodala do finále letošní hasičské MISS hned dvě adeptky. Kromě Stanky Haluškové postoupila až do nejužšího finále mezi čtyři nejkrásnější dívky také 26letá Barbora neboli Baška Grajciarová.

Jak se horolezec stal hasičem

Třiatřicetiletý Tomáš Petreček z Hasičského záchranného sboru Opava je profesionálním hasičem již dvanáct let. Ještě o dva roky déle se věnuje horolezectví. „*Vždycky jsem věděl, že chci pomáhat lidem,*“ říká

o sobě Tomáš. Povolání hasiče mu umožnilo naplnit toto přání a zároveň využít horolezecké zkušenosti.

Z tuzemských pískovcových věží, na kterých před čtrnácti lety začínal, se postupně dostal do mnohem větších výšek. Letos pokořil svou první osmitisícovku a přidal hned druhou – Gašerbrum I a II v Pákistánu.

Tomáš zdůrazňuje, že ocenění patří celému týmu, nejenom jemu. Skromnost ho sice šlechtí, ale v soutěži zastupoval opavské profesionální hasiče on a on také zaujal porotce nejvíc ze všech zúčastněných mužů. Nejvíc možná svou volnou disciplínou – baletem.

Svalnatý muž v nejlepších letech, který se kromě horolezectví věnuje i dalším extrémním sportům a letos byl zvolen také

Sportovcem roku Moravskoslezského kraje, všechny odzbrojil partem z *Labutího jezera*. V dámském kostýmu, v piškotech a s krajkovou sukénkou byl skutečně neodolatelný.

Tato recese byla možná kompenzací za méně veselé zážitky ze služby. K těm nejhorším se řadí výjezdy, po kterých navzdory veškeré snaze hasičů zůstanou oběti na životech. „*Nejstrašnější pro mne je, když jsou těmi oběťmi děti,*“ přiznává Hasič roku 2013.

Do projektu *Recyklujte s hasiči* se jako profesionál zapojit nemůže, zná jej ale a oceňuje. „*Starý spotřebič bych do příkopu nikdy neodhodil, dobře znám cestu do nejbližšího sběrného dvora,*“ zdůrazňuje Tomáš Petreček.

foto: Pavel Dvořák

PROJEKT *RECYKLOHRANÍ ANEB UKLIĎME SI SVĚT* VSTOUPIL DO NOVÉHO ROČNÍKU

Dnešní děti začnou jednou rozhodovat, jak se bude v českých domácnostech i ve firmách zacházet s odpadem a kolik se ho vyprodukuje.

Umožnit jim, aby se v budoucnu rozhodovaly správně, k tomu směřují i dva dlouhodobé školní projekty, které se v září 2012 spojily do jednoho pod společným názvem *Recyklohraní aneb Uklidme si svět*.

Novinky letošního ročníku

Už od září 2013 si školy registrované do projektu mohou objednávat výjezdní výukový program nazvaný *Recyklace hrou*. Žáci základních škol se hrou formou dozvědí o negativních vlivech starých elektrozařízení a přenosných baterií na životní prostředí, pokud jsou vyhazovány na nevhodná místa. Pochopí také, že recyklací dnes už dokážeme vysloužilému zařízení dát další šanci, jak posloužit lidem i přírodě.

„Žáci budou pracovat s krásnými velkými modely elektrozařízení i dalšími vhodnými metodickými pomůckami,“ říká Ilona Johnová Koukalová, ředitelka Recyklohraní, o. p. s. „S programem Recyklace hrou vyškolení lektori objednou ve školním roce 2013/2014 celkem 100 aktivních škol z celé České republiky,“ dodává.

Úspěch školy v projektu *Recyklohraní aneb Uklidme si svět* je závislý na aktivitě kontaktních osob. Nejčastěji to bývají pedagogové, kteří dovedou svým přístupem k životnímu prostředí nadchnout i žáky. *Recyklohraní aneb Uklidme si svět* letos vyhlašuje 1. ročník soutěže *Ekoučitel*.

Aktivní pedagogové, kteří se do soutěže přihlásí, získají nejen certifikát svědčící o jejich kvalitní práci, ale i body do soutěže *Recyklohraní aneb Uklidme si svět*, dárek pro svou osobu a odměnu v podobě zážitkového semináře určeného těm nejlepším.

Projekt je unikátní také tím, že umožňuje žákům i studentům praktickou výchovu formou aktivního sběru starého elektrozařízení a použitých baterií. I v tomto školním roce tedy probíhají sběrové kampaně.

Projekt je unikátní také tím, že umožňuje žákům i studentům praktickou výchovu formou aktivního sběru starého elektrozařízení a použitých baterií. I v tomto školním roce tedy probíhají sběrové kampaně.

Jak se přihlásit?

Přihlášení je snadné, zabere pouhé dvě minuty. Stačí do formuláře na stránkách recyklohrani.cz zadat IČO vaší školy a pak už jen vyplnit registrační údaje. Účast v projektu je zcela zdarma a přihlásit se může každá MŠ, ZŠ i SŠ v České republice. Záštitu nad projektem převzalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

foto: archiv ELEKTROWIN

Nejaktivnější školy ve sběru elektrozařízení v roce 2012

název školy	množství v kg
Základní škola a Mateřská škola Jana Amose Komenského, Žeravice 37, okres Hodonín	5669
Základní škola Plumlov, okres Prostějov	5198
Základní škola a Mateřská škola Habry	4323
Základní škola a Mateřská škola Slatinice	4002
Střední škola – Centrum odborné přípravy technickohospodářské, Praha 9, Poděbradská 1/179	3813
Základní škola a mateřská škola, Kravsko	3414
Základní škola Polešovice	3128

SPOLUPRÁCI S ELEKTROWINEM ROZŠÍŘILI DALŠÍ PRODEJCI ELEKTRA

Na splnění požadavků nové evropské směrnice se s ELEKTROWINEM připravuje čím dál více prodejců elektra.

V mnoha prodejnách se už dávno zabydly sběrné koše s výměnnými bagy, do kterých se shromažďují malé spotřebiče. Koše mají objem 0,25 m³ a vejde se do nich kolem 30 fénů, kávovarů nebo žehliček, případně šest až osm vysavačů či mikrovlnek.

Pro potřebu prodejních řetězců se nyní vyrábějí kontejnery „šité na míru“, aby co nejlépe zapadaly do jednotlivých prodejních konceptů. K průkopníkům tohoto řešení se vedle řetězce Expert Elektro nebo hobby marketů Baumax, o jejichž zkušenostech jsme psali v minulém čísle EWINU, nově zařadily například také obchodní domy s nábytkem Kika.

Nová evropská směrnice, která se do legislativy členských zemí EU musí promítnout nejpozději 14. února 2014, vyžaduje od všech prodejců elektra s prodejní plochou větší než 400 m², aby od spotřebitelů bezplatně odebírali vysloužilé malé spotřebiče, jejichž žádný rozměr nepřesahuje 25 cm. A to i v případě, že si v prodejně nezakoupí nový.

Spotřebiče jen jako doplňkový sortiment

Kika je ve svém oboru „obchod nábytkem“ první, kdo tuto bezplatnou službu nabízí ve svých prodejnách. Ve spolupráci s ELEKTROWINEM rozmístila ve všech svých sedmi obchodech v České republice speciální sběrné nádoby. Do nich je možné zdarma odhodit starý mixér, kávovar, žehličku nebo jiný spotřebič, jehož žádný rozměr není větší než 25 cm.

„Elektrospotřebiče se na našem sortimentu podílejí jen zhruba jedním pro-

centem,“ upřesňuje vedoucí finančního úseku Kika Petr Laurich s tím, že přesto řetězec chtěl tuto službu nabídnout už nyní.

„Počítáme s tím, že pokud k nám jede zákazník se starým spotřebičem, tak rád navštíví i naše prodejní prostory a pak už je hlavně na nás, abychom mu byli schopni nabídnout zboží, které potřebuje,“ vysvětluje Laurich firemní filozofii.

Podobnou zkušenost mají i další prodejci, kteří s ELEKTROWINEM spolupracují. Lidé si postupem času zvyknou, že je v prodejně umístěna sběrná nádoba, a když pak jdou spotřebič odevzdat, zároveň si ji projdou celou.

„Pravidelně dostáváme nabídky od jiných společností, ale zůstáváme u spolupráce s ELEKTROWINEM,“ zdůrazňuje Petr Laurich a dodává: „Při vstupu na český trh v roce 2005 jsme hledali vhodného partnera pro plnění našich povinností souvisejících s dovozem elektrospotřebičů. Po oslovení několika společností jsme se rozhodli pro ELEKTROWIN především z důvodu profesionálního přístupu k nám

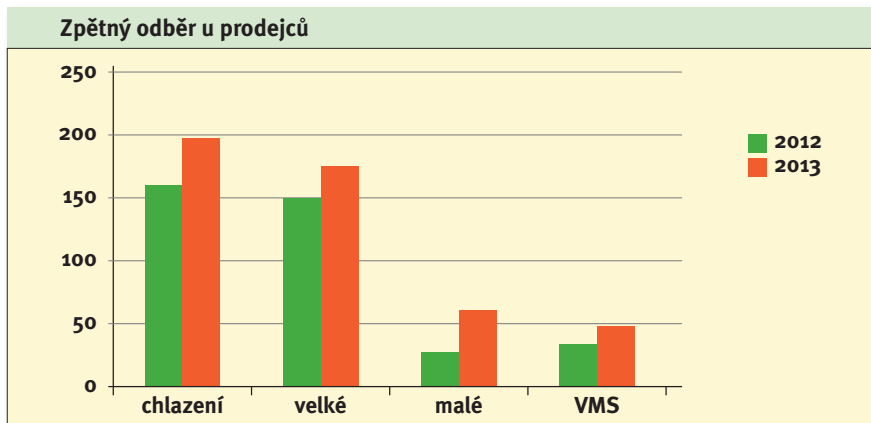
jako klientovi a schopnosti poradit nám v oblasti, která je pro nás spíše okrajovou záležitostí.“

Proč právě ELEKTROWIN?

Prodejci elektrospotřebičů měli v letošním roce o důvod víc aktivně spolupracovat právě se společností ELEKTROWIN. Došlo totiž k výraznému navýšení odměn za zpětně odebrané vysloužilé spotřebiče.

Této příležitosti využili beze zbytku. Z průběžného vyhodnocení výsledků zpětného odběru je zřejmé, že u prodejců došlo k nárůstu téměř ve všech segmentech. Posun proti roku 2012 ukazuje připojený graf.

foto: Štěpán Bahenský

POMŮCKA PRO KONTROLY

Jedinečnou pomůcku dostávají do rukou všechny orgány, které jsou oprávněny dohlížet na dodržování zákonů ve sběrnách surovin.

Institut pro udržitelný rozvoj měst a obcí připravil obrazový katalog předmětů a součástí, které se mohou do výkupu surovin dostat jako produkt trestné činnosti.

Katalog rozšiřuje metodickou pomůcku vytvořenou v nedávné minulosti Správou železniční dopravní cesty. Její katalog součástí železničních zařízení vznikl jako reakce na mnohamilionové škody způsobené každoročně zloději na železničních tratích v České republice.

V katalogu se objevují i části vysloužilých spotřebičů. Hlavně malé spotřebiče, které lidé odkládají do kontejnerů v ulicích měst a obcí, lákají nenechavce k vykrádání těchto sběrných prostředků. Sběrny, které součástí takových spotřebičů vykoupi, se bezprostředně podílejí na trestné činnosti. Možnost sběrnou kontrolovat má hned několik subjektů. Kromě Policie ČR a městských policistů jsou to Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP) a Česká obchodní inspekce (ČOI), ale také

jednotlivé obce. Počínaje rokem 2014 získají navíc všechny kontrolní orgány právo provádět kontroly bez předchozího ohlášení. Pro obce bude navíc ve spolupráci s ČIŽP, ČOI a Policií ČR připravena metodika, která poskytne návod k zefektivnění kontrol výkupu. Předají-li svá zjištění inspektorům oprávněným udělit pokutu a ta bude skutečně vyměřena, půjde z ní polovina do obecní pokladny. Obrazový katalog bude kromě dokumentace částí železniční dopravní infrastruktury a elektrospotřebičů dále obsahovat specifikace jednotlivých částí nejčastěji rozkrádaného mobiliáře měst a obcí nebo příslušenství silničních tahů. Daty o nich přispěl Svaz měst a obcí ČR a Ředitelství silnic a dálnic ČR. Část věnovanou spotřebičům pomohly sestavit kolektivní systémy ELEKTROWIN, Asekol a Ekolamp.

RECYKLACE SOLÁRNÍCH PANELŮ

Zhruba stovka provozovatelů velkých fotovoltaických panelů se zaregistrovala v kolektivním systému ELEKTROWIN.

Jeho prostřednictvím chtějí do budoucna splnit svou povinnost, která nově vyplývá ze zákona. V období od 1. ledna 2014 do 31. prosince 2018 budou tyto provozovatele prostřednictvím ELEKTROWINU zajišťovat financování sběru, přepravy a recyklace panelů instalovaných do 1. ledna 2013. Největší český kolektivní systém se do sběru a recyklace solárních panelů zapojil na základě přání svých dlouholetých partnerů, kteří s ním mají dobré zkušenosti. V souladu se zákonem se museli všichni provozovatelé solárních panelů bez rozdílu výše instalovaného výkonu zaregistrovat v některém kolektivním systému do 30. června 2013.

Ještě na konci září však hovořily odhady o tom, že se do žádného z existujících systémů dosud nezapojilo téměř deset procent provozovatelů fotovoltaických elektráren. Registraci provozovatelů solárních elektráren v některém z kolektivních systémů chce od příštího roku kontrolovat Státní inspekce životního prostředí. Podle ní hrozí majitelům elektráren, kteří zaregistrování nebudou, pokuta až deset milionů korun.

Transparentní vyúčtování

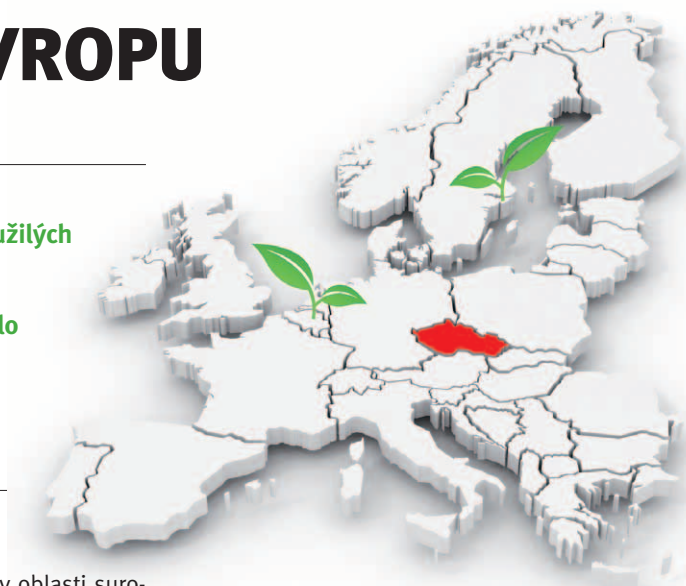
Částka, kterou budou zaregistrované subjekty od ledna příštího roku odvádět do kolektivních systémů, byla po řadě

diskusí nakonec stanovena na 8,50 Kč za kilogram solárních panelů.

ELEKTROWIN jako největší kolektivní systém v České republice garantuje transparentní zacházení s vloženými prostředky a vyúčtování příspěvků v okamžiku realizace zpětného odběru. Poplatky určené na sběr a recyklaci solárních panelů budou striktně odděleny od poplatků na ostatní elektrozařízení. Důležitější než konkrétní výše částky je ale fakt, že MŽP odmítlo přistoupit na průběžné financování sběru a recyklace vysloužilých solárních panelů. Průběžné financování se zvažovalo jako jedna z variant už před osmi lety, kdy v České republice teprve vznikal celý systém zpětného odběru všech starých elektrospotřebičů. ELEKTROWIN místo toho po celou dobu vytvářel finanční rezervy, které nyní umožní dál recyklovat, i když letos v srpnu z velké části skončily recyklační příspěvky uváděné dosud jako samostatná položka při prodeji nových spotřebičů.

CO ČEKÁ ČECHY A EVROPU

Středně- i dlouhodobými perspektivami zpětného odběru vysloužilých spotřebičů se v druhé polovině letošního roku zabývala setkání odborníků pořádaná pod záštitou WEEE Fora. První se uskutečnilo 9. září v Antverpách, druhé 19. a 20. září ve Stockholmu, kde se konalo i představenstvo a valná hromada WEEE Fora.

Jedním z témat diskutovaných ve Stockholmu byla připravenost jednotlivých evropských zemí plnit nově nastavené kvóty pro zpětný odběr, které se stanou závaznými od roku 2016.

Česká republika bude mít co dohánět. Patří k většině států, které by svými stávajícími výsledky nově nastavená kritéria nesplnily.

Čechům schází přes dvě kila

Od roku 2016 už nepostačí vysbírat dosavadní 4 kg na obyvatele a rok. Požadavek evropské směrnice zní 45 % množství spotřebičů uvedených ročně na trh v té které zemi.

Česká republika se řadí k 13 zemím, kterým na základě stávajících výsledků zpětného odběru do splnění nových kvót ještě menší či větší množství chybí.

Například Španělsko, které uvedlo na trh 6,36 kg na obyvatele, sebralo jen 3,17 kg. Při nezměněných podmínkách by tedy v roce 2016 mělo sesbírat navíc ještě 3,19 kg na obyvatele.

Češi se budou muset zlepšit dokonce o 2,3 kg. Irům, Estoncům a Nizozemcům zbývá jen málo: v roce 2016 budou muset vysbírat o 0,14, respektive 0,48 a 0,53 kg na obyvatele víc.

Pětice „premiantů“ má naopak splněno už dnes. Třeba Švédové mají k dobru 7,55 kg, Švýcaři 7,05 a Norové 5,38 kg.

Recyklace nahrazuje těžbu

Splnění nových kvót je ale jen jedním z předpokladů k úspěšnému plnění dlou-

hodobých evropských cílů v oblasti surovinové soběstačnosti. Stále více totiž vystupuje do popředí význam recyklace spotřebičů jako náhrady za mizející zdroje primárních surovin.

WEEE Forum se proto chystá podat návrhy projektů v rámci Strategického implementačního plánu Evropského inovačního partnerství v oblasti surovin a jejich získávání z odpadních elektrických a elektronických zařízení (OEEZ). Tento strategický plán vznikl v důsledku závislosti EU na dovozu surovin, které jsou životně důležité pro širokou evropskou průmyslovou základnu.

Jedním z klíčových projektů strategického plánu jsou **Standardy pro získávání kritických surovin**. Dalším projektem je **Trasování a sledování**. Strategický plán se opírá také o projekt **Mapování „městských dolů“**.

Posledním projektem je **Maximalizace sběru OEEZ**.

Jak zamezit ilegálnímu obchodu

Setkání v Antverpách se věnovalo i boji proti ilegálnímu obchodu s odpadními elektrickými a elektronickými zařízeními v rámci projektu CWIT (Countering WEEE Illegal Trade).

Hlavním cílem projektu CWIT je sestavit soubor dat popisujících OEEZ trh v Evropě, umožnit hlubší porozumění toku odpadů, z toho vytvořit ucelený obraz o ilegálním obchodování s OEEZ a formulovat doporučení.

Sledování toků by se mělo týkat nejen celých spotřebičů, ale i výstupních materiálových frakcí. Partnery projektu jsou Interpol, WEEE Forum, United Nations University a další subjekty. Projekt je spolufinancován z fondů Evropské unie.

Použité zboží bývá odpadem

Nedávná publikace s názvem *Pohyb odpadů přes vnitřní hranice EU* zdůrazňuje, že v období let 2000–2009 se vývoz odpadu s obsahem drahých kovů ztrojnásobil a vývoz nebezpečných odpadů vzrostl o 131 %. Velké množství vysloužilého elektrika je vyváženo z EU do západní Afriky a Asie. Často je navíc deklarováno jako „použité zboží“, ačkoli ve skutečnosti jsou tyto spotřebiče nefunkční. Jedná se o objem minimálně 250 000 tun ročně, podle některých odhadů ještě mnohem větší.

Tyto výrobky mohou být v zemích určených k zpracování neefektivně a v nevhodných podmínkách. Při zpracování tak ohrožují zdraví místních lidí a poškozují životní prostředí.

Nedávná studie RPA (Reusable Packaging Association) o proveditelnosti zavedení systému certifikace recyklačních zařízení zdůrazňuje, že se očekává zvýšení vývozu odpadů na trojnásobek mezi lety 2004–2020, zatímco podíl generovaných odpadů se sníží na méně než dvojnásobek.

ELEKTROWIN BY VYSBÍRANÝMI SPOTŘEBIČI NAPLNIL PADESÁTIKILOMETROVÝ NÁKLADNÍ VLAK

Osm let činnosti, osm milionů vysbíraných spotřebičů. To je velmi stručně vyjádřená bilance největšího českého kolektivního systému pro sběr a recyklaci vysloužilých spotřebičů ELEKTROWIN.

Nejvíc – pět milionů – bylo za tu dobu malých domácích spotřebičů, jako jsou žehličky nebo vysoušeče vlasů. Síť sběrných míst ELEKTROWINU a zpracovatelskými závody už ale prošlo také 2,5 milionu lednic. Zbytek připadá na pračky, sporáky a další bílou techniku, elektrické nářadí nebo zahradní techniku.

Hmotnost všech těchto zařízení dosahuje 170 tisíc tun. To odpovídá například 2000 moderním elektrickým lokomotivám. Nákladní vlak, který by měl toto množství najednou odvézt k ekologickému zpracování, by měl přes 3000 vagonů.

Pokud byste čekali u závor, až celý přejezd, trvalo by to i při maximální povolené stokilometrové rychlosti pro nákladní vlaky půl hodiny. Měřil by totiž 50 kilometrů.

Systém financí zodpovědní výrobci

V České republice i v ostatních zemích EU funguje zpětný odběr a recyklace na stejném ekonomickém principu: financují je výrobci nových spotřebičů. Některé přístroje, kterých se dnes domácnosti zbavují, totiž nesou dávno zaniklé značky. Kdyby se každý staral jen o svou vlastní produkci, končily by tyto kusy dál v obyčejných popelnících, ty větší pak na černých skládkách. Sběrny surovin totiž podle zákona elektrospotřebiče vykupovat nesmějí. Nedokážou zaručit, že při jejich zpracování neuniknou látky nebezpečné životnímu prostředí.

Nebezpečných látek stále ubývá

Při demontáži je nutné dodržet zákonem stanovený postup, především odejmout

všechny části obsahující nebezpečné látky, aby neohrožily životní prostředí a zdraví. Proto uložila Evropská unie výrobcům, aby tyto látky již nadále pro výrobu nových spotřebičů nepoužívali, případně jejich použití tam, kde jsou nenahraditelné, omezili na nezbytné minimum. Starší elektrospotřebiče ale obsahují takové látky, jako je kadmium, rtuť, olovo, šestimocný chrom, polybromové bifenylly, polybromové difenylethyleny nebo azbest.

V chladničkách se nacházejí také freony – a to jak v chladicím okruhu, tak ve většině případů i v izolační pění v korpusu chladničky. Pokud dojde k poškození okruhu – třeba odstřížením kompresoru nebo chladicí mřížky –, uniká nejen olej, ale rovněž freon do ovzduší.

Při recyklaci se ale získávají také cenné druhotné suroviny. Například běžná mikrovlnná trouba je z více než 50 % vyrobena ze železa, 16 % její hmotnosti tvoří sklo a 12 % plasty.

*foto: archiv ELEKTROWIN
a Samphotostock*

MYČKY NÁDOBÍ SBÍRAJÍ OCENĚNÍ UŽ 120 LET

Na světové výstavě v Chicagu roku 1893 to byl takový hit, že získal nejvyšší ocenění. Myčky nádobí se stále vyspělejšími funkcemi od té doby sbírají nej-různější diplomy a medaile již 120 let a moderní domácnost si bez nich už neumí nikdo představit.

Nápad zkonstruovat myčku nádobí se zrodil v hlavě Američance Josephine Cochranové, bohaté dáme z Illinois. Zejména po větších večírcích bylo špinavého nádobí tolik, že slučky často něco rozbily nebo poničily. A protože paní Cochranová pocházela z rodiny samých vynálezců (její dědeček Robert Fulton například vymyslel parník), pustila se do přemýšlení, jak to vřešit. Začala velmi netypicky, detailem

– držáky na talíře. Teprve poté, co vymyslela, jak talíře a hrníčky uchytit do drátěných držáků, aby pevně držely i v silném proudu, umístila držáky na kruh. Ten byl napojen na motor, který kruhem otáčel. Voda pak na nádobí padala shora.

Patent tento stroj získal její zásluhou v roce 1886 jako první automatická myčka na nádobí. Když se na trhu objevily první cenově dostupné myčky, chtěl je každý.

Zpočátku se objevovaly hlavně v restauracích a na lodích, posléze v hotelích, začala si je pořizovat armáda. Za několik desítek let zamířily do domácností. V roce 1924 William Howard Livens vymyslel malou myčku nádobí, která byla vhodná pro domácí použití. Plně automatická myčka se sušením se objevila o dvacet let později. Byla opět menší a levnější. Stále ale bylo – a je – co zlepšovat. Hitem roku 1969 byly třeba vestavěné myčky. V roce 1985 se objevily tiché myčky a roku 1988 myčky energeticky výrazně méně náročné.

Výrobci se dnes soustředí na další úspory – především energie a vody. Jedním z důležitých směrů dalšího vývoje je neustálý důraz na použití takových materiálů při výrobě, které po skončení životnosti myčky umožní její recyklaci v co největší míře.

SEKAČKY NA TRÁVU MAJÍ DNEŠNÍ PODOBU JIŽ 60 LET

Šedesáté narozeniny oslavila letos sekačka na trávu v podobě, v jaké ji nejčastěji potkáte na českých zahradách. Tato rotační sekačka s jedním nožem otáčejícím se kolem svislé osy se poprvé objevila v roce 1953.

Vynález stroje, který jako první začal opravdu vážně konkurovat kose, je ale mnohem staršího data. Patent na něj získal 31. srpna 1830 Edwin Beard Budding, strojník ze Stroudu v anglickém hrabství Gloucestershire. V podstatě jen zvětšil zařízení, kterým se v textilních továrnách sestřihoval drsný povrch látek po tkaní. V devadesátých letech 19. století pak vznikly první motorové sekačky poháněné nejprve parními stroji a později benzínovými motory. První elektrická sekačka je z roku 1926.

Výzva pro domácí kutily
Právě sekačky na elektrický pohon představovaly v minulosti také největší výzvu pro domácí kutily.

V předlistopadových dobách, kdy v českých obchodech představovaly vrchol nabídky zahradní techniky vidle, byly výrobky „zlatých českých ručiček“ vysoce ceněny.

V podstatě stačil motor ze staré pračky, kolečka z dětského kočárku, kus plechu s několika dalšími součástkami a tráva neměla šanci, vzpomínají pamětníci. Co se zbytkem takto „zžitkované“ pračky, to tehdy nikdo neřešil.

Není tedy divu, že podobných „vraků“ byly plné černé skládky. S rostoucí nabídkou na trhu sice kutilství tohoto druhu prakticky skončilo, černé skládky ale začaly ve velkém mizet až po roce 2005, kdy nakládání s vysloužilými elektrospotřebiči upravil zákon.

ROCKEŘI DOSTALI OD ELEKTROWINU SPECIÁLNÍ KONTEJNER

Zcela speciální kontejner na vysloužilé elektro byl v říjnu umístěn v Říčanské ulici v Praze 10. S trochou nadsázky se dá říci, že je určen na zničené elektrické kytary a další nástroje, které procházejí rukama rockerům. Stojí totiž v recepci Radia Beat.

Prvním vysloužilým hudebním nástrojem kontejner pokřtili ředitelé Radia Beat Libor Ploček a ELEKTROWINU Roman Tvrzník.

„Aby za minulého režimu mohli mladí lidé poslouchat rockovou hudbu, museli být podnikaví a projevovat značnou odvahu. Desky světových kapel se daly sehnat

PRŮZKUM

Právě čtete aktuální vydání časopisu EWIN. Chceme vás požádat o zodpovězení následujících otázek, vaše odpovědi nám mohou pomoci jej do budoucna ještě zlepšit. Stránku s průzkumem, prosíme, po vyplnění vystříhnete, vložíte do přiložené odpovědní obálky a zašlete na adresu ELEKTROWIN a.s., Michelská 300/60, 140 00 Praha 4. Pokud čtete EWIN v elektronické verzi a chcete se průzkumu zúčastnit, stránku, prosíme, vytiskněte a po vyplnění zašlete na uvedenou adresu. Deset nejrychlejších účastníků obdrží drobnou odměnu.

Předem děkujeme.

Prosíme, zaškrtněte, zakroužkujte či doplňte:

Jsem zástupce:

výrobce obce prodejce krajského úřadu jiné.....

Informace, které EWIN přináší, jsou pro mne:

- a) přínosné a užitečné
- b) zbytečné a nepotřebné

Frekvence vydávání časopisu (dvakrát za rok) je:

- a) vyhovující
- b) měl by vycházet častěji
- c) stačilo by jednou ročně

Podoba časopisu:

- a) odpovídá obsahu
- b) stačila by e-mailová verze v podobě čtyřstránkového newsletteru

V jaké podobě se ke mně EWIN dostává:

- a) dostávám jej v tištěné podobě
- b) stahuji jej v elektronické podobě ze stránek: www.elektrowin.cz

EWIN v tištěné podobě:

- a) čtu jen já
- b) po přečtení zpřístupním výtisk dalším lidem

Kolik lidí si obvykle přečte výtisk EWINU, který dostáváte? Uveďte, prosíme, jejich počet:

Co byste na EWINU změnili?

Kontaktní údaje pro zaslání odměny:

Jméno:

Ulice:

PSČ a město:

v podstatě jen na burzách, které každou chvíli rozprášila policie,“ vzpomíná Libor Ploček. Podnikavost a odvaha podle něj vynesly po roce 1989 mnohé z nich do významných pozic.

„Právě na tyto lidi cílíme, když prostřednictvím Radia Beat informujeme o zpětném odběru starého elektrického vybavení a jeho recyklaci,“ vysvětluje Roman Tvrzník. Spolupráce trvá už od roku 2008.

„Konkurenti nám v roce 2002 předpovídali, že do půl roku skončíme, protože nás nebude nikdo poslouchat,“ usmívá se Ploček.

Z nuly začínal v roce 2005 také ELEKTROWIN. Zpětný odběr se u nás začínal budovat na zelené louce a v počátcích také neměl na růžích ustláno.

„Není divu, vždyť možnost odevzdat vysloužilé domácí spotřebiče zdarma k ekologickému zpracování daná každému občanu České republiky znamenala zároveň pro některé podnikatelské skupiny ztrátu lukrativních kšeftů,“ komentuje Tvrzník.

O první naplnění nového kontejneru se kromě premiérové kytary postaraly nefunkční spotřebiče poschovávané za léta vysílání po různých koutech Radia Beat. Další do sídla stanice nosí posluchači i hosté mířící do studia. Chtějí prostě Beat In.

foto: archiv ELEKTROWIN

Tajenka – 33 písmen.
DL

ADÉLA	ŽIVOT	MONITOR	RODEO
AKTOVKA	HOSTINA	NÁROD-	ROURA
ALPÍN	CHOLERA	NOST	RYBÍ
AUTO-	INDIE	NIELO	JIKRA
DRÁHA	JUPKA	ODĚVY	SKOKY
AVION	KANAFAS	ODVAHA	SLABOST
BATOHY	KANEC	OPAVANÉ	SLEVY
BODOVKA	KAREL	OSKAR	SLOKA
BOLEN	RODEN	OSTRVA	SNACHA
BORO-	KAVALEC	PADRN	STAŘENA
VIČKA	KLÁDA	PANÁK	STATUT
BOŽIDARA	KOCARY	PANDA	STOKA
BRYNDA	KONIPAS	PAVEL	SUNAR
BURSKÉ	KORUNKA	PLEČKA	ŠKOLNÍK
OŘECHY	KOŽICHY	POLOTO-	TONÁŽ
CELNICE	LAMPASY	VAR	TORNÁDO
DATIV	LEDEK	POSEL	VANDAL
DESKA	LOSKOT	PRÁTR	VEHIKL
DROGA	LOVCI	PROTEKCE	VODNÁŘKA
ENATA	MALÁ	PROTOKOL	VÝCHOD
EVIČKA	OSADA	RÁKOSNÍK	VÝPOMOC
HOLÝ	MOCHNA	REPLIKA	ŽENCI

R	E	P	L	I	K	A	T	A	Ž	A	E	S	A	F	A	N	A	K	A	L		
Y	R	A	C	O	K	A	U	K	D	B	U	R	S	K	É	O	Ř	E	C	H	Y	
E	E	V	I	Č	K	A	T	N	A	N	R	P	Č	Z	V	A	N	D	A	L		
N	O	E	S	N	O	A	U	A	A	Y	I	O	I	B	O	L	E	N	Ý			
L	E	L	E	H	K	P	T	R	V	A	V	R	T	S	O	T	T	L	S	E		
M	P	D	Ý	S	I	O	S	O	D	O	Ě	A	B	C	E	N	A	K	E	C		
O	A	G	O	R	D	K	T	K	R	O	D	E	O	C	E	L	A	V	A	K		
C	H	O	L	E	R	A	O	L	O	N	P	O	N	D	C	E	L	N	I	C	E	
N	D	I	Á	S	L	A	B	O	S	T	L	N	Á	R	O	D	N	O	S	T		
A	V	H	O	O	E	E	A	R	P	A	D	R	N	Ř	Š	M	H	T	H	O		
L	A	M	P	A	S	Y	R	T	Á	R	P	R	R	K	K	O	O	K	O	R		
O	H	K	A	Y	S	A	A	B	K	A	K	O	L	S	A	O	P	L	P			
R	A	Y	V	Ý	C	H	O	D	B	K	I	O	L	T	T	O	N	Á	Ž	Ý	L	
A	K	E	A	O	A	I	I	A	S	J	N	S	I	V	I	C	N	E	Ž	V		
K	L	E	N	L	D	N	Ž	T	L	Í	U	N	N	P	A	N	Á	K	I	M		
S	Á	P	É	E	D	O	O	O	K	B	A	P	Á	I	N	O	I	V	A			
O	D	Í	I	Ú	K	B	H	K	Y	S	S	K	O	K	Y	P	M	O	Ě			
Š	A	N	E	N	A	T	A	Y	Ý	R	O	U	R	A	N	E	Ř	A	T	S		

Pom.: Aara, ACA, DDZ, NAP, Tena, tora.	Ohryzávat	2. díl tajenky	Druhy kyseliny sírové	Nadávat	100 m ² (sloven.)	Kajakář	Směnečný ručitel	Buvolec	●	Dezin- fekční prostředek	Jméno norských králů	Suchá tráva	●	Záchranná služba	Násep	Španělská podoba Anežky	Ženské jméno (13. 1.)	3. díl tajenky	Pálenka z rýže
Nepodlé- hávat									Mezinár. tishový signál				Sloven. „zvíře“ Stávat se kyselým						
Sloven. město na Zitném ostrově									Polsky Alexandr Předložka										
Pcháč					Věnovaný Velký nos									Zn. foto- aparátu Ohledu- phost					
Tropická nemoc				Rozmar- Shluk lidí										Kontakt Uplynutá (lhuta)					
Státní arbitráž		Výtonidlo Fanoušek							 zpětný odběr elektrozařízení www.elektrowin.cz			Kód letiště Neapol			Sloven. „jestliže“ Brašna na spisy			Brázda (nářeč.)	
Pohled na obličej zpředu					Hrdina							Tropická rostlina Amer. etl. asociace				Ladislav Smoljak Žen. jméno (15. 12.)			
Hluk (expres.)						Jízdou se dostat	Alimenty (nespis.)	Kód letiště Dedza	Část opevnění	Samo- vládce Kamarádi									
SPZ Prahy				Nezaškrá- bat Vozidla										Působisté (expres.) Jedovatá bylina					
Sídlo v Ekvádoru					Sopečný jícen Sloní zub									Autor opery V studní Stovky					
●	Klub atletů	Omastek Vladimír Leraus											Proslulost Zn. abtesly					Olympijský rekord	Ona
Květinka									Mající velké uši						Součást svíčky				
Zásaditost (chem.)									Kovový prvek zn. Ti						Švýcarská teka				

Tři vylosovaní výherci obdrží dárkový balíček od kolektivního systému ELEKTROWIN.

 Vyluštěnou tajenku křížovky zašlete do 31. ledna 2014 na e-mailovou adresu: soutez@elektrowin.cz.

ŘEKNEŽTE SI O PENÍZE Z MOTIVAČNÍHO PROGRAMU 2013!

Loni program podpořil 197 měst a obcí
částkou 5 458 716 korun

Proti roku 2011 bylo vyplaceno
o 1,1 milionu korun více

Za pět let jsme obdrželi 530 žádostí
a vyplatili téměř 15,5 milionu korun

Šetřete své rozpočty, pošlete žádost
do 20. ledna 2014!

Pro bližší informace navštivte: www.elektrowin.cz,
nebo kontaktujte poradce pro svůj kraj:

- **Moravskoslezský, Zlínský**
Ing. Marcela Zuzánková – tel.: +420 777 295 335, marcela.zuzankova@elektrowin.cz
- **Jihočeský, Plzeňský**
Ing. Petra Machová – tel.: +420 724 215 535, petra.machova@elektrowin.cz
- **Karlovarský, Liberecký, Ústecký**
Ing. Radka Patzáková – tel.: +420 734 457 362, radka.patzakova@elektrowin.cz
- **Jihomoravský, Olomoucký**
Ing. Michal Jurda – tel.: +420 606 028 089, michal.jurda@elektrowin.cz
- **Pardubický, Královéhradecký**
Ing. Daniel Tomášek – tel.: +420 608 563 773, daniel.tomasek@elektrowin.cz
- **Středočeský, Praha, Vysočina**
Radka Hrachovcová – tel.: +420 606 622 926, radka.hrachovcova@elektrowin.cz

